



Ministerie van Justitie en Veiligheid
Hare Excellentie D. Yeşilgöz-Zegerius
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Inlichtingen bij
L. van Praag
Vertrouwelijkheid
vertrouwelijk
Ons kenmerk
V039-2022
Bijlage(n)
1

Datum 20 december 2022
Onderwerp Reactie IBGS verzoek d.d. 27 september 2022

Hooggeachte mevrouw Yeşilgöz-Zegerius,

In uw verzamelbrief van 27 september 2022¹ aan het Veiligheidsberaad heeft u twee eerdere verzoeken ten aanzien van de Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen (IBGS) opnieuw onder de aandacht gebracht. Tevens heeft u in het verlengde daarvan een nieuw verzoek aan het Veiligheidsberaad voorgelegd met de vraag deze voor het einde van 2022 te beantwoorden. Dit laatste verzoek betreft het krijgen van inzicht in het aantal veiligheidsregio's dat onderling afspraken heeft gemaakt over het creëren van een gezamenlijke dekking en op welke wijze invulling wordt gegeven aan het creëren van een landelijk specialisme.

Bij brief van 10 oktober 2022² heeft het Veiligheidsberaad antwoord gegeven op de eerstgenoemde twee verzoeken. Middels deze brief geef ik antwoord op het laatstgenoemde verzoek dat bestaat uit twee vragen.

Aantal veiligheidsregio's met onderling afspraken

In de visie IBGS zijn de afspraken op landelijk niveau vastgelegd. *Alle* veiligheidsregio's hebben zich gecommitteerd aan deze afspraken. Met het traject Grootchalig Brandweer Optreden en Specialistisch Optreden (GBO-SO) heeft Brandweer Nederland geregeld welke aspecten er landelijk georganiseerd worden en de wijze waarop. In het deelproject Specialisme Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen (SIBGS) is uitgewerkt hoe de veiligheidsregio's, vertegenwoordigd in Brandweer Nederland, de incidentbestrijding van gevaarlijke stoffen interregionaal en landelijk organiseren langs de onderstaande onderwerpen:

- > Schuiminzet en alternatieven
- > Specialistische IBGS-eenheden bronbestrijding brandweer
- > Specialistische en industriële ondersteuning
- > Ontsmetten
- > Bepalen effectgebied
- > Backoffice/kenniscentrum

¹ Met kenmerk 4221293

² Met kenmerk V024-2022



Invulling landelijk specialisme

De landelijk coördinator IBGS beheert de resultaten van het project, coördineert en draagt waar nodig zorg voor de implementatie. De landelijk coördinator vormt ook een centraal aanspreekpunt voor het landelijk specialisme. In de bijlage vindt u per deelproject de actuele stand van zaken.

De primaire verantwoordelijkheid van de veiligheidsregio's ligt in het treffen van maatregelen om de eigen regionale risico's op dit onderwerp af te dekken. Vanuit het besef dat landelijke samenwerking IBGS als specialisme kan versterken, zijn bovenstaande afspraken gemaakt. Deze bovenregionale samenwerking geschiedt op vrijwillige basis. Het ontbreekt de samenwerkende veiligheidsregio's aan doorzettingsmacht en financiën om de bovenregionale slagkracht c.q. specialismes te borgen ten aanzien van landelijke risico's. De structurele financiering van oplossingen voor landelijke risico's wil ik graag betrekken bij de vervolggesprekken over de ambities zoals ze in de contourennota benoemd zijn.

Met deze brief hoop ik u voldoende geïnformeerd te hebben ten aanzien van uw verzoek van 27 september jl.

Hartelijke groet,

A.W. (Wouter) Kolff

Portefeuillehouder brandweer Veiligheidsberaad

Bijlage 1. Behaalde resultaten per deelonderwerp

Deelproject 1 – Schuiminzet en alternatieven

Opdracht:

Maak kennis en middelen die gebruikt kunnen worden bij het afdekken en blussen van incidenten met gevaarlijke stoffen inzichtelijk en toegankelijk voor alle veiligheidsregio's.

Korte toelichting:

- Een aantal scenario's is beschreven om vervolgens per scenario te bepalen wat de behoefte is aan kennis en middelen en te bepalen welke mogelijkheden er zijn.
- Het leveren van een overzicht van beschikbare middelen (binnen en buiten de brandweer) is gerealiseerd.
- Het inrichten van een adviesfunctie over het gebruik van schuim en alternatieven, voor het blussen en afdekken van gevaarlijke stoffen is operationeel (Sitech).
- Een aanvraag over kennis of materieel loopt via de backoffice.
- Hiermee is alle aanwezige expertise snel beschikbaar voor de lokale incidentbestrijding.
- Dit speelt ook een belangrijke rol in de problematiek rondom milieueffecten van blusmiddelen zoals fluorhoudend blusschuim.
- Daarom kan worden gesteld dat dit deelproject gereed is.

Deelproject 2 - Specialistische IBGS-eenheden bronbestrijding brandweer (gaspakteams)

Opdracht:

Omschrijf de landelijke brandweerorganisatie van gedreven en gekwalificeerde specialistische IBGS-eenheden, die een toegevoegde waarde leveren aan complexe of grote incidenten met gevaarlijke stoffen.

Korte toelichting:

- Doel is te gaan werken met 6 specialistische bronbestrijdingsteams (gaspakteams) in het land.
- De beoogde regio's en districten die een specialistisch bronbestrijdingsteam gaan leveren zijn:
 - Veiligheidsregio Zuid-Limburg,
 - Veiligheidsregio's Midden- en West-Brabant en Zeeland,
 - Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond,
 - District Noordwest 4 (Veiligheidsregio's Zaanstreek-Waterland, Kennemerland, Amsterdam-Amstelland en Noord-Holland Noord),
 - District Oost 5 (Veiligheidsregio's Overijssel, Twente, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid),
 - District Noord 3 (Veiligheidsregio's Fryslân, Drenthe en Groningen).
- De landelijk coördinator heeft de opdracht om het vraagstuk rondom punt 2, de beheersorganisatie (aansturing, kosten, kwaliteitsborging, planning) nader uit te

werken en samen met bovenstaande regio's en districten de implementatie uit te voeren.

Deelproject 3 - Specialistische en industriële ondersteuning

Hoe organiseert en borgt de brandweer in Nederland mensen (mankracht), middelen (Materieel/ materiaal) en kennis (specialisten, documentatie, advies) van externe partijen op het gebied van (industriële) incidentbestrijding met gevaarlijke stoffen en hoe worden de hieruit voortvloeiende afspraken bekend gemaakt onder de veiligheidsregio's en de betrokken externe

Korte toelichting:

- Het organiseren van de samenwerking met externe partners, zoals grote chemische bedrijven, bij incidenten met gevaarlijke stoffen is gerealiseerd en werkt in de praktijk.
- Er is één ingangspunt georganiseerd dat 24/7 bereikbaar is voor advies en ondersteuning, zodat de bijstand van externe partners snel overal in Nederland beschikbaar is.
- Bijstand kan geleverd worden door advies op afstand, een specialist ter plaatse en/of speciale middelen met personeel ter plaatse.
- De ondersteuning kan via de backoffice aangevraagd worden.
- Er dienen nog nadere samenwerkingsafspraken gemaakt te worden over de levering van bijstand door private partijen. De landelijk coördinator IBGS heeft de opdracht om deze afspraken te formaliseren.

Deelproject 4 – Ontsmetten

Opdracht:

Omschrijf hoe de brandweer in Nederland het ontsmetten van mens, dier, infrastructuur en materieel tijdens incidenten waar gevaarlijke stoffen kunnen vrijkomen organiseert. Geef daarbij aan welke kennis en middelen er zijn met betrekking tot de (kern-)taak ontsmetten en hoe deze voor alle regio's toegankelijk zijn.

Korte toelichting:

- Het organiseren van grootschalige en complexe ontsmetting van mens, dier en infrastructuur in samenwerking met de grootschalige ontsmettingseenheden (GOE's) en Defensie is gerealiseerd en werkt in de praktijk.
- Nederland beschikt over zes steunpunten.
- Met de deelnemende regio's zullen afspraken over de regie en het beheer van de GOE's gemaakt moeten worden. (aantoonbare vakbekwaamheid en gegarandeerde operationaliteit)
- De benodigde vakbekwaamheid voor de ontsmettingseenheden is beschreven in het concept-rapport van dit deelproject.
- Het beoogde resultaat van dit deelproject is gereed. Het doel is behaald. Voor het vervolg is besluitvorming van de Vakraad Incidentbestrijding nodig.
- De landelijk coördinator IBGS heeft de opdracht om samen met de deelnemende veiligheidsregio's nadere afspraken te maken over de landelijke regie en het beheer (inclusief financiën) van de GOE's. Deze afspraken gaan in ieder geval over aantoonbare vakbekwaamheid en gegarandeerde operationaliteit.

NB: Het NIPV heeft het voornemen om, in afstemming met het ministerie van Justitie en Veiligheid, de huidige organisatie van grootschalige ontsmetting te evalueren. In 2005 zijn de huidige GOE's aangeschaft en deze moeten in 2024 vervangen worden.

Deelproject 5 - Bepalen effectgebied

Opdracht:

Beschrijf de werkwijze van de brandweer, (onderdeel van de veiligheidsregio's) en de samenwerking met de ketenpartners, zodat tijdens incidenten, waarbij behoefte is aan bovenregionale en/of specialistische samenwerking, het effectgebied op een veilige, snelle en efficiënte wijze kan worden bepaald.

Korte toelichting:

- De werkwijze van de organisatie voor het bepalen van het effectgebied bij grote of complexe incidenten met gevaarlijke stoffen is beschreven.
- De samenwerking tussen regio's en met Defensie en het RIVM alsmede de bij deze partijen aanwezige expertise en mogelijkheden is vastgelegd.
- Er is een overzicht van beschikbare kennis en middelen gemaakt.
- Het structureren van het bepalen van het effectgebied als dit zich over meerdere regio's uitspreidt.
- Het beoogde resultaat van dit deelproject is gereed. Het doel is behaald. Voor het vervolg is besluitvorming van de Vakraad Incidentbestrijding nodig.
- Er zal een besluit genomen moeten worden over het regiemodel bij regio-overschrijdende effectgebieden.
- Na een positief besluit zal het regiemodel tot aanpassingen leiden in de plannen en procedures van regio's, zal het huidige personeel bijgeschoold moeten worden en zal het opgenomen moeten worden in de relevante opleidingen.
- De landelijk coördinator IBGS heeft de opdracht om het ontwikkelde regiemodel in uitvoering te nemen.

Deelproject 6 - Backoffice/kenniscentrum

Opdracht:

Ontwerp een backoffice voor de AGS in het veld, die dienstdoet als vraagbaak voor vakinhoudelijke kennis en advisering over incidentbestrijding, en de beschikbaarheid van mensen (menskracht), middelen (materieel/ materiaal) en kennis (specialisten, documentatie, advies) in het land, op het gebied van incidentbestrijding met gevaarlijke stoffen.

Korte toelichting:

- Er is een loket ingericht.
- Dit is een loket dat 24/7 beschikbaar is voor advies over het bestrijden van incidenten van gevaarlijke stoffen. De resultaten van alle deelprojecten worden door dit loket gebruikt.



- Er zijn op hoofdlijnen afspraken gemaakt met Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) over het doorontwikkelen van het Landelijk Informatiepunt Ongevalsebestrijding Gevaarlijke Stoffen (LIOGS) als de Backoffice.
- Deze afspraken moeten nader worden uitgewerkt.
- Op dit moment financiert het ministerie van J&V een deel van het LIOGS voor € 80k, rechtstreeks aan VRR.
- Vanuit het ministerie van J&V wordt een andere financieringsvorm gezocht. Het ministerie is voornemens de financiering onderbrengen bij NIPV als onderdeel van het Specialisme IBGS.
- Het overgaan van deze financiering naar het landelijk specialisme wordt besproken.